

Kommissorium for ressourceteams

Inklusion er på dagsordenen og der er udarbejdet en inklusionsstrategi i Dragør Kommune. I forlængelse af denne har forvaltningen fundet det nødvendigt at organisere det tværfaglige samarbejde i en ny form, som dette kommissorium har til formål at beskrive.

Kommunalbestyrelsen godkendte på møde den 26. marts 2015 ansættelsen af inklusionsvejledere på skole- og dagtilbudsområdet. Der er med beslutningen afsat 407.200,- kr. til daginstitutionsområdet og 1.338.600,- kr. til skoleområdet. Derudover er støttepædagogkorpset en ressource til dagtilbud, SFO og klub.

Formålet med etablering af ressourceteams er at understøtte implementeringen af den sammenhængende Børne- og Ungepolitik og inklusionsstrategien. Dette sker igennem udvikling af og refleksion over den pædagogiske praksis og sikre kompetent vejledningsmulighed for alle ansatte i Børne- og Ungeforvaltningen.

Forvaltningen har været i løbende dialog med ledere fra dagtilbud, skoler, SFO og klubber om udformningen af kompetenceudviklingsforløbet. Der har været et stærkt institutionsønske om at arbejde med aktionslæring og der er ligeledes blevet givet udtryk for, at aktionslæring er det naturlige næste skridt i udviklingen af den pædagogiske praksis.

Inklusionshandleplanen er under udmøntning. Især er der fokus på definition af inklusion i kommunen. Der er i forvaltningen særlig opmærksomhed på at udvikle læringsmiljøet både det fysiske og relationelle læringsrum. Der er derfor sket et skifte fra et individperspektiv til et systemperspektiv, hvor der satses på at udvikle miljøer.

Forvaltningen prioriterer kompetenceudvikling med fokus på kompetenceudvikling af de professionelle inklusionskompetencer. Formålet med uddannelserne er en kulturændring, der skal føre til mindre fokus på diagnose og større fokus på eleven med hensyn til reelle behov og udviklingspotentiale, sådan at eleven inkluderes mest hensigtsmæssigt i alment systemet. En given diagnose vil derfor ikke automatisk udløse et specialtilbud. Ved at arbejde med barnet i en relationel tilgang kan medarbejderne omkring barnet ændre praksis, med henblik på at opdage nye handlemuligheder, der kan være beskyttende faktorer, som barnet kan profitere af. Derudover understøttes tiltag omkring visitation, gruppeordning, særlige indsatser og støttepædagoger mv.

Både på daginstitutionsområdet og på skoleområdet er der nedsat ressourceteams, der består af inklusionsvejlederen, PPR psykologen, socialrådgiveren og sundhedsplejen. Disse teams har til opgave at vejlede, rådgive, og tage hånd om inklusionsopgaver, understøtte og igangsætte indsatser og komme med forslag til videre foranstaltninger, hvis dette skønnes nødvendigt. Teamene skal derudover fortsat skabe udvikling, så der er en tydelig sammenhæng og kontinuitet mellem områderne og så alle områder støtter udviklingen af en øget inklusion med kvalitet.

Der er følgende pejlemærker for arbejdet:

- Flere børn inkluderes ud fra hensyn til deres behov
- Fortsat kompetenceudvikling af det samlede børneområde og af særlige specialistgrupper og ledelsesniveauet.
- Ændret sprog og forståelse omkring børn med særlige behov
- En ny og mere fleksibel indretning af de eksisterende læringsmiljøer

- Børn placeres så vidt muligt i tilbud i kommunen

Styregruppen er løbende orienteret om arbejdet i videntretet og på baggrund af dette udarbejder evaluering og nye strategiske tiltag i forhold til arbejdet med inklusion.

Desuden etableres et videntcenter, hvor alle inklusionsvejlederne på daginstitutions- og skoleområdet indgår sammen med socialrådgivere, sundhedsplejen og PPR. I Videntcenteret afholdes løbende faglige udviklingsforløb, sparring og koordinering faciliteret af forvaltningen.

Hver skolematrikel har en inklusionsvejleder, i alt tre. Institutionsområdet har i alt to inklusionsvejledere med hver deres funktion:

- 1) En inklusionsvejleder, der indgår i ressourceteamet
- 2) En inklusionsvejleder, der indgår i støttekorpsset

Inklusionsvejledernes opgaver samlet set:

Inklusionsvejledernes opgave er at understøtte udviklingen af fagpersoners inkluderende praksisser. Det er en prioritering, at medarbejdere i institutioner og skoler skal have adgang til inklusionsvejledere for vejledning og sparring for at understøtte kvaliteten i den inkluderende praksis.

Inklusionsvejlederne har til formål at skabe en ensartet inklusionsindsats i hele kommunen, og de skal være tovholdere i samarbejdet mellem familier, institutioner, PPR og Børneteamet i Dragør Kommune.

Det er af stor betydning, at fagfolk herunder ledelser i tale og handling viser, at de børn der bor i kommunen selvfølgelig også går i dagtilbud og skole i kommunen. Det skal inklusionsvejlederne understøtte og tydeliggøre, bl.a. ved at bidrage med pædagogiske indsatser, der gør en forskel for, at alle børn kan deltage i institutionernes fællesskaber, også når det er på særlige vilkår.

Alle inklusionsvejlederne på dagtilbuds- og skoleområdet skal være i tæt samarbejde med hinanden, være tilgængelig for råd og vejledning samt understøtte indsatser, der er aftalt i ressourceteamene.

I det samlede ressourceteam bidrager inklusionsvejlederne med overblik over de samlede områders forcer og udfordringer og er bidragende i tilrettelæggelse og afholdelse af efteruddannelse i et inklusionsperspektiv for medarbejdere herunder udviklings- og ledelsesindsatser.

Inklusionsvejlederne i ressourceteamene har til opgave at sikre:

Arbejdet er tredelt, hvor den ene del vil bestå af at rådgive og vejlede daginstitutionens/skolens ledelse, lærere og pædagogiske personale i forhold til problemstillinger vedrørende inklusion af børn. En del vil bestå af undervisning i inklusionspraksisser og den sidste tredjedel vil bestå af ledelse af ressourceteamet, hvor også PPR og Socialforvaltningen deltager.

Den primære opgave vil være at hjælpe med udfordringerne i forbindelse med inklusion af alle børn. Vejlederen skal være tæt på både undervisning og de pædagogiske situationer gennem hele skoledagen, have samtaler med eleverne, indgå i samarbejde med lærer- og pædagogteam, rådgive forældrene i skole-hjemssamarbejdet, indgå i skolens ressourceteam samt samarbejde med skolens eksterne parter i PPR og vores socialrådgivere.

For at bruge specialrådets kompetencer bedst muligt er der iværksat en mulighed for rådgivning i almenområdet med videns personer fra specialtilbuddene. Lederen anmoder om forløb til sparring til lærer/pædagogteam på baggrund af et møde i ressourceteamet, hvor opretholdende og befordrende

faktorer er afdækket og tiltag afprøvet. Dette sker oftest i samarbejde med de involverede lærere/pædagoger og faglige vejledere på skolen. Endvidere er der mulighed for at anvende de eksterne specialtilbuds konsulenter til at undervise i særlige metoder eller værktøjer, enten som kurser i kommunalt regi eller som skolekurser, der kan rekvireres af lederne gennem ressourceteamet.

Derudover konkrete opgaver såsom:

- ledelse af ressourceteamet, herunder at der er dagsorden til møderne med ressourceteamet, og det er lederens ansvar fra det enkelte tilbud at lave dagsorden
- beslutningsopsamling fra ressourceteamets møder
- at opfølgning på de aftalte indsatser i institutionen/skolen igangsættes
- at institutioner og skoler følger op på aftalte indsatser
- at understøtte at institutioner og skoler systematisk afprøver inkluderende indsatser med et tydeligt fokus på pædagogiske indsatser og pædagogisk adfærd

Mødekadencen i ressourceteamene vil for skoleområdet være ca. en gang om måneden og på daginstitutionsområdet være hver 6. uge.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR)

PPR skal fremtidigt aktivt anvende deres faglige kompetencer til at understøtte inklusionsbestrebelse på dagtilbudsområdet og i skolen med det perspektiv, at stadig flere børn inkluderes i almenområdet. Samtidig er det vigtigt, at PPR kan medvirke til at vurdere, hvilke børn der har et så vidtgående behov, at de ikke vil kunne profitere af inklusion.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning har til opgave at sikre:

PPR arbejder aktivt med inklusion i almenområdet og indgår som en del af skolernes og institutionernes inklusionsbestrebelse. PPR arbejder inden for tre felter og samarbejder, inden for den fælles ramme for skoleafdelingens virksomhed, med skole- og dagtilbudsledelserne. De samarbejder om, hvordan PPR indgår relevant på disse felter, i løsningen af en given opgave med henblik på at opnå øget inklusion:

1) Vejledning – gerne med udgangspunkt i en systematisk metode (fx SIP modellen eller lign.). Konsultativ bistand i forbindelse med udviklingsopgaver, rådgivning ud fra princippet ”Hjælp til Selvhjælp” m.v.

2) Individuelle undersøgelser/udredninger i form af inkluderende pædagogiske, psykologiske vurderinger (ppv) med inddragelse af barnets perspektiv og kontekst. Inkluderende pædagogiske, psykologiske vurderinger udarbejdes med anbefalinger til, hvordan inklusion kan fremmes.

3) Intervention i form af samtaleforløb, netværkssamtaler, familiesamtaler, observationer med rådgivning, krisesamtaler, m.v. Interventionsopgaverne kan indgå i forbindelse med PPR's udarbejdelse af pædagogisk psykologisk vurdering.

Bevægelsen i PPR går altså fra at arbejde med individorienterede tilgange, hvor løsningen skal findes i diagnosticering og behandling af barnet i fx psykiatrisk regi til i højere grad at medvirke til skoleudvikling og medarbejdernes refleksion over egen praksis. Der arbejdes med konteksten og med at holde fokus på elevernes intentioner i givne handlinger og således medvirke til refleksion og en bevidst justering og differentiering i de udviklingsmiljøer, eleverne færdes i.

Socialrådgiverne fra Børneteamet

Socialrådgiverne skal være en aktiv medspiller i at understøtte inklusionen i Dragør kommune. De skal derudover bidrage med en faglig viden indenfor Servicelovens rammer jf. kap. 11 til de fagprofessionelle i ressourceteamene. Såfremt behovet kalder på mere end almen råd og vejledning, følges den almindelige proceduregang i henhold til Serviceloven. Hvilket betyder at der udarbejdes en konkret underretning med af den underrettende instans. Som viderebringes evt. gennem ressourceteamet eller anden indgang. Sagen oprettes i Børneteamet hvorefter sagen visiteres til en sagsbehandler, såfremt der ikke er en sagsbehandler på sagen i forvejen.

Socialrådgiverne i ressourceteamene har til opgave at sikre:

- tidlig indsats for børn og unge i alderen 0-18 år.
- Socialrådgiverne arbejder med ICS (Integrated Children System) som lægges sig tæt op ad SIP modellen med barnet i fokus, hvilket der vil blive taget udgangspunkt i.
- Almen råd og vejledning vedrørende Serviceloven samt interne proceduregange.
- Socialrådgiverne har til opgave at videndele med ressourceteamet samt at bygge bro mellem almenområdet og forvaltningen for udsatte børn og unge.

Sundhedsplejen i ressourceteamene har til opgave at sikre:

- Barnet, forældres og de nære relationer
- Bidrage med relevant viden om barnet og familien
- Inddrages i forståelsen for inklusions indsatser og muligheder
- At barnet og familien som helhed bliver støttet.

Sundhedsplejen er den første kommunale instans barnet og forældrene møder i livet. Sundhedsplejen følger barnet til 1½ års alderen og igen fra 0 klasse.

Sundhedsplejens forebyggende og sundhedsfremmende indsats tager udgangspunkt i familiens ressourcer og trivsel.

Sundhedsplejen kan derfor sikre kontinuitet i indsatser og i det tidlige opsporing før start i institution.

Støttekorpsets inklusionsvejleders opgaver er:

- primært at være på det samlede 3-6 årsområde
- skal være aktivt opmærksom på og initiativtagende i forhold til de børn og grupper, der ikke trives på området
- skal have opmærksomhed på overgangen fra børnehave til skole med et børnehaveperspektiv og bidrage med sin viden i ressourcecentret og tilbage til området
- skal have en opmærksomhed på tidlig indsats og omgivelsernes betydning for inklusion kan lykkes
- at lave oplæg i samarbejde med fx biblioteket gerne for nybagte og kommende forældre, kan også være i samarbejde med sundhedsplejen
- at formidle viden om inklusion til forældre, professionelle, politikere, foreninger mm
- at være primus motor for, hvordan Dragør Kommune kan understøtte, at foreningerne også har en inkluderende tilgang.

Erfaringerne fra de seneste års inklusionsindsatser viser et tydeligt behov for at have opmærksomhed på omgivelsernes betydning for inklusion kan lykkes.

Inklusionsvejlederen skal derfor:

- have et særligt fokus på forældresamarbejde bredt
- være til rådighed for oplæg på forældremøder
- være til rådighed for at deltage i forældresamtaler
- være til rådighed for deltagelse i forældremøder
- formidle viden om inklusion i Dragør Kommune på BørneIntra
- deltage aktivt i debatter på de sociale medier om "Hvorfor inklusion"